

Rektor Eva Åkessons tal vid promotionshögtiden Uppsala universitet den 31 maj 2013

Herr Ärkebiskop,
Herr Landshövding,
Herr Universitetskansler,
Företrädare i rektorsämberet,
Konsistoriets ordförande,
Rektorskolleger,
Doctores Jubilarii,
Doctores Juvenis,
Mina damer och herrar!

Det akademiska läsåret går mot sitt slut, men en händelserik sommar ligger framför oss. Vid halvårsskiftet om en månad kommer Högskolan på Gotland att uppgå i Uppsala universitet och bli Campus Gotland.

Vi inträder därmed i ett nytt skede och det gör vi tillsammans med ett nytt konsistorium under Carola Lemnes ordförandeskap. Jag ser fram emot vårt kommande samarbete!

Dessförinnan kan vi i dag fira vårens promotionsfest – den högtid som markerar läsårets avslutning. I dag kommer 90 unga forskare att promoveras till doktorer. Universitetet har dessutom glädjen att till jubeldoktorer kreera 18 forskare, varav 15 finns här i dag för att mottaga ett nytt diplom.

När ni jubeldoktorer promoverades första gången 1963 såg både världen och universitetet annorlunda ut. Likheter finns också – och då menar jag inte bara att aulan och promotionsritualet är sig likt.

Under det tidiga 1960-talet hade universitetet inträtt i en period av förvandling. Omvärlden blev mer närvarande. De internationella besöken blev fler – både av gästforskare och av studenter. Främmande språk började höras i korridorerna i de nya studentbostadsområden som växte fram. Allt fler svenska studenter begav sig till andra länder. Bland studenterna talade man om att överge den så kallade "Flottsundsdoctrinen", det vill säga att uppfattningen att verksamheten skulle

begränsas till själva universitetsstaden och dess angelägenheter. Då som nu satte *internationaliseringen* sin prägel på universitetet.

Internationalisering är en förutsättning för utvecklandet av kritiska och kreativa forsknings- och undervisningsmiljöer. Och minst lika viktigt: det är genom internationalisering som forskningen blir en del av en högre uppgift, nämligen att skapa en bättre värld.

Jag påminner gärna om de ord som yttrades av en lärd man från Lund – även där sägs kloka saker ibland: "All bildning står på ofri grund till slutet, blott barbariet var en gång fosterländskt" Vad Tegnér menade var att bildning och vetenskap ständigt har utvecklats och inspirerats av möten och öppna sinnen; den har inte vuxit fram under isolering eller i ett vakuum.

Universiteten har alltid varit drivande för att skapa förenande band mellan akademiska lärare och forskare i skilda länder. Vad är syftet med att frambringa ny kunskap om den inte sprids? Rätten att fritt publicera oss hör till den *akademiska friheten*, men till det *akademiska ansvaret* hör att vi skall dela med oss av ny kunskap. Det ansvaret stannar inte vid nationsgränsen.

I dag lever vi i en tid då internationaliseringen är en medveten strategi. Tillsammans med kvalitet, infrastruktur och karriär och kompetens tillhör internationalisering de strategiska verktyg, genom vilka vi skall stärka vår position som världsledande universitet.

En stor del av våra doktorander kommer från andra länder än Sverige. Deras studier hos oss blir en grund för deras fortsatta verksamhet – här i landet eller på andra platser i världen. På motsvarande sätt kommer många doktorer med svensk bakgrund att gå vidare till karriärer i andra länder. På samma sätt som flera av våra jubeldoktorer har gjort.

Vår ambition är att verka för ett öppet samhälle, där talanger välkomnas och utvecklas oavsett ursprung.

Om statsmakterna vill se universitet som i ordets bästa mening är internationella så krävs att olika regelverk anpassas till dagens värld och dess villkor. Onödiga hinder finns som försvårar våra möjligheter att rekrytera lärare, forskare och studenter. Det

gäller avgiftsfrågan men också felaktiga visumregler, som försvårar för dem som önskar stanna i Sverige efter disputationen. Vi vill vara ett välkomnande universitet och då måste Sveriges gränser öppnas.

Med särskild glädje vänder jag mig därför till Er, nya unga doktorer. Ni är ett bevis på att Uppsala universitet har lyckats och ni är väl förtjänta av att stå i centrum för dagens firande. I era avhandlingar speglas universitetets och de nio fakulteternas bredd, kvalitet och internationella perspektiv på ett ypperligt sätt.

Vi promoverar i dag forskare som har undersökt och belyst till exempel spädbarnsdödlighet i Vietnam, internationella lagar och europeisk rätt, nationalismen i dagens Polen, Egyptens pyramider ur religionshistoriska perspektiv. Avhandlingarna berör nästan allt från små molekyler till lokala galaxer, hälsa och sjukdom – och har med självklarhet har en universell giltighet och tillämpning.

Å universitetets vägnar vill jag därför tacka er för era insatser och gratulera er till er doktorsvärdighet. Det handlar inte bara om milstolpar i era egna liv och karriärer, det är av stor betydelse för universitetets utveckling. Så var även fallet med 1963 års promoti. Med samma glädje hälsar jag därför även er välkomna tillbaka till ert Alma mater där ni nu efter femtio år blir jubeldoktorer. Varmt välkomna till årets vårpromotion vid Uppsala universitet!